

POLSKA

WIELKI EGZAMIN NARODU POLSKIEGO Zbiórka na Fundusz Obrony Narodowej

„Mieniem i życiem

będziemy służyć Polsce“

zapewniają Prezydenta Rzplitej

Polacy z zagranicy

POTEŻNA MANIFESTACJA PATRIOTYCZNA

NIE DAMY ZIEMI SKĄD NASZ RÓD **W NEW YORKU**

Na Fundusz Obrony Narodowej

Do dyspozycji Marszałka Śmigłego-Rydza na zakup sprzętu wojennego
dla obrony granic Polski.

„WOJSKU POLSKIEMU“ — EMIGRANCY Z FRANCJI“

Za pośrednictwem

Płyną fundusze od rodaków

z całego świata

na dozbrojenie Armii

Dzieci warszawskich szkół powszechnych ofiarują rowery armii.

„W samych rękach naszych, w piersiach i gardłach naszych namiętności nasza; to nasze góry, to zamki, mury i wały polskie” — pisał Piotr Grabowski w r. 1595 widząc, że „do Polaków pola i drogi nieprzyjacielowi wyborne, przestronne”, a wielki poeta XVI wieku Jan Kochanowski w „Pieśni na spustoszenie Podola” zachęcał swych ziomków: „Skujmy talerze na talary, skujmy a żołnierzowi pieniądze gotujmy”.

Dzisiaj każdy już Polak myśli kategoriami, które lat temu trzysta pięćdziesiąt dostępne były tylko umysłom najświatlejszym i wybierającym daleko w przyszłość. W inną szatę ubraliśmy myśli Grabowskiego i Kochanowskiego, ale treść ich jest ta sama: spokojną, twórczą pracę wewnątrz kraju zapewnić naszej Ojczyźnie może tylko polski żołnierz, czuwający dniem i nocą na granicach Rzeczypospolitej, — to też niema ofiary, którejby nie należało ponieść dla silnej i dobrze wyposażonej armii — rękami potęgi i niezawisłości Państwa Polskiego.

Fundusz Obrony Narodowej pomnikiem ofiarności

Do najgłębszych i najważniejszych uczuć społeczeństwa polskiego — miłości, przywiązania do armii i zrozumienia jej roli w życiu Państwa i Narodu Polskiego odwołał się lat temu trzy — w kwiet-

Ludność Warszawy ofiaruje armii sprzęt wojskowy: helmy i maski.

Weterani powstania styczniowego na audiencji u Marszałka Śmigłego Rydz zadeklarowali swą gotowość do ofiar na dobrojenie armii.

Skujmy talerze A żołnierzowi pieniądze

niu 1936 r. — Prezydent Rzeczypospolitej, podpisując dekret o Funduszu Obrony Narodowej.

Fundusz Obrony Narodowej miał stać się pomnikiem ofiarności społeczeństwa polskiego na cele dobrojenia armii, a dary nań składane dowodem jednomyślnego i serdecznego stosunku Narodu do armii. Ofiarność na Fundusz Obrony Narodowej miała stać się zaprzeczeniem wszystkich wad, które w przeszłości nieraz obcy wytykali Polakom, miała stać się miaromierzem mierzącym prężność ducha Polaków i ich gotowość do walki z każdym, kto by chciał Polskę pomniejszyć.

Ofiarność na Fundusz Obrony Narodowej miała odpowiedzieć na pytanie — czy jesteśmy narodem businessmanów czy patriotów, czy jesteśmy narodem „dojutraków” czy też ludzi, budujących Polskę mocarstwową.

Wielki egzamin

Wiele egzaminów zdawać musiał Naród Polski w ciągu ostatnich lat dwudziestu po odzyskaniu Niepodległości. Śladami tych

JAN KOCHANOWSKI

dobrze zdanych egzaminów są Chorzów i Mościce, Gdynia i Porąbka, polska flota handlowa i Centralny Okręg Przemysłowy. Ostatnim egzaminem przed wyprawą na siebie „świadectwa dojrzałości” był F. O. N.

Dzisiaj nasze „świadectwo dojrzałości” ma wypełnione wszystkie rubryki. W rubryce ofiarności na dobrojenie armii — mamy notę — bardzo dobrze.

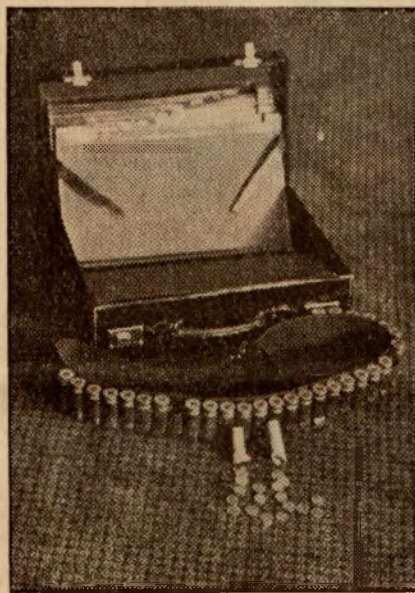
A więc odpowiedzieliśmy na pytanie czy jesteśmy narodem businessman'ów czy patriotów. Odpowiedzieliśmy także na wszystkie inne zadane społeczeństwu polskiemu pytania.

Odpowiedzieliśmy tak, jak winien odpowiedzieć Naród „skazany na wielkość”.

W dniach kiedy Prezydent Rzeczypospolitej podpisywał dekret o Funduszu Obrony Narodowej — w Europie było jeszcze spokojnie. Dzisiejsi podpalacze świata mieli nieco za mało sił i o wiele za mało doświadczenia. W roku 1936 nie odbywało się tylu podróży dyplomatycznych po Europie i nie wygłaszano jeszcze

Gazeciarze warszawscy — Armii w darze.

Hojny dar bezimiennego ofiarodawcy: pas myśliwski zawierający 1500 rubli w złocie.

cze tych długich mów. Dzienniki nie wydawały tyle nadzwyczajnych dodatków, i w pewnym państwie europejskim było jeszcze masło.

Płyną ofiary

I wtedy, na drugi dzień po ogłoszeniu dekretu w prasie rozpoczęły napływać ofiary na F.O.N. Odtąd płynęły nieprzerwanym strumieniem — złotówki, setki, tysiące, setki tysięcy, miliony... Dawał na F.O.N. — Lwów i Poznań, Pińsk i Chorzów, Stanisławów i Tczew, Słonim i Wieluń, Łowicz i Borysław. Powstawać zaczęły komitety zbiórki w miastach wojewódzkich, potem powiatowych, wreszcie w gminach. Placówki P. K. O., banków: Polskiego, Gospodarstwa Krajowego i Rolnego współpracując z Ministerstwem Spraw Wojskowych rozpoczęły przyjmować gotówkę i papiery wartościowe na Fundusz Obrony Narodowej.

Coraz częstsze stały się też uroczystości w miastach i wsiach przekazywania armii ufundowanego przez społeczeństwo sprzętu wojennego.

Nasza odpowiedź

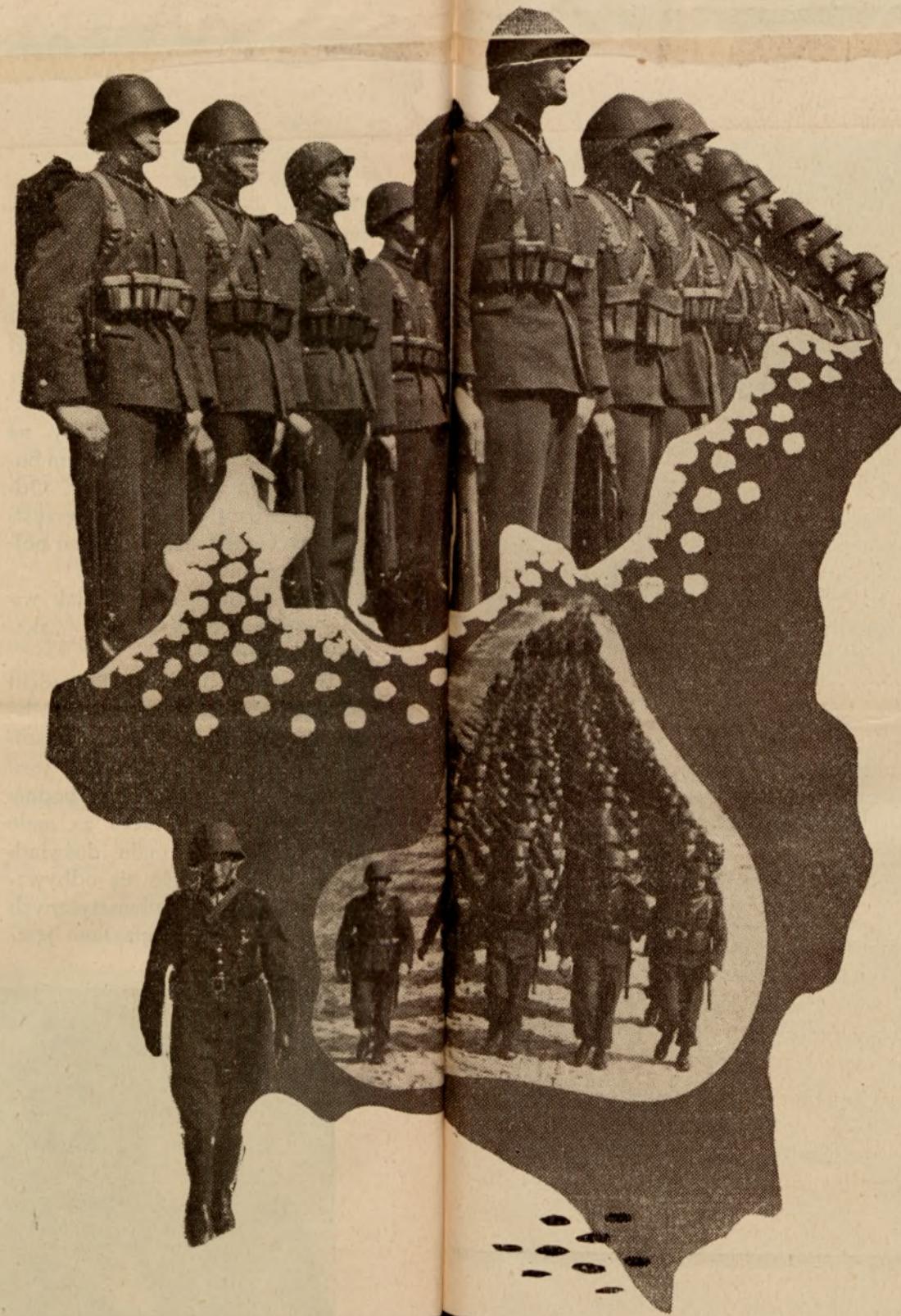
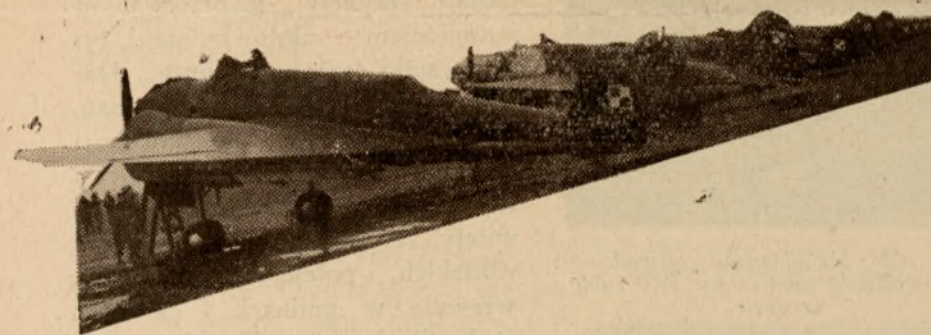
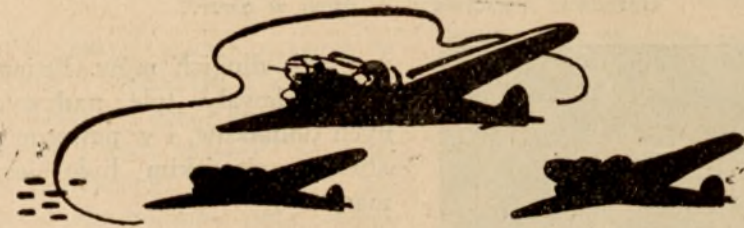
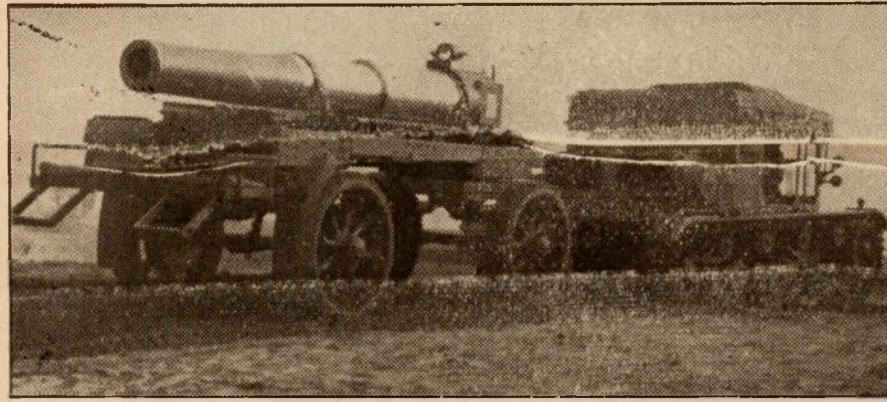
Sytuacja ogólnoeuropejska porządkowała się gwałtownie zaostreć. Szereg narodów opanowała psychoza strachu przed wojną i przeciwnikiem. Zwolniano konferencje i wygłaszano długie mowy.

Dzieci przynoszą do placówek F.O.N.'u swe drobne oszczędności, rezygnując z wycieczek i innych rozrywek.

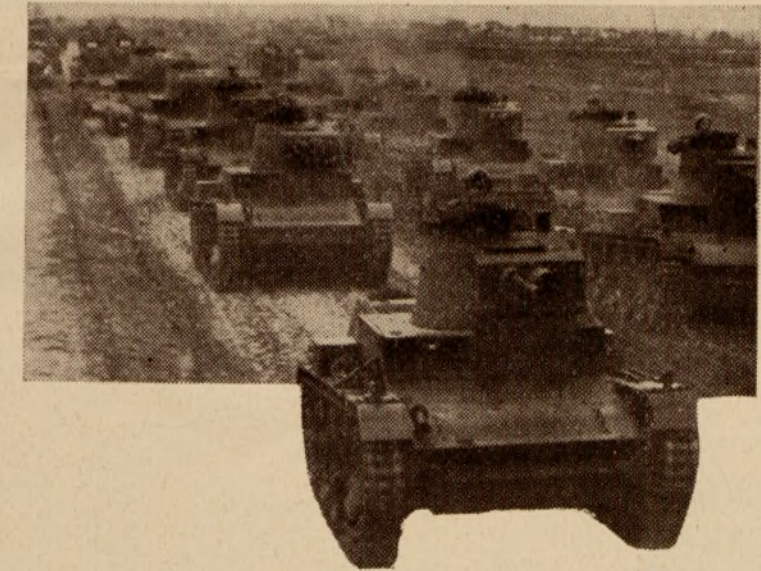

SILNI – ZWARCI – GOTOWI

*Jesteśmy narodem który musi być pod bronią
w najszerszym znaczeniu tych słów*

MARSZAŁEK SMIGŁY RYDZ

Żołnierz polski pójdzie do walki ochotczo.

Odpowiedzią Polski na bluff jednej części Europy, a strach — drugiej części było i jest pogotowie moralne i techniczne do wojny. Na hasło: jesteśmy silni, zwarci i gotowi — całe społeczeństwo stanęło do apelu — pokryto ponad 400 milionów Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, a ofiarność na F.O.N. wzrosła o 1200%. Od marca b. r. każdy dzień przynosi tyle darów na F.O.N., ile w roku 1937 składano w ciągu dwóch tygodni.

Płyną dary w gotówce: tysiące i grosze, od przemysłowców i inwalidów i emerytek, dzieci szkolne organizują na F.O.N. przed-

stawienia, robotnicy pracują po dwie godziny dziennie dłużej — a wynagrodzenie składają na dobrozbrojenie armii.

Deszcz złotych klejnotów

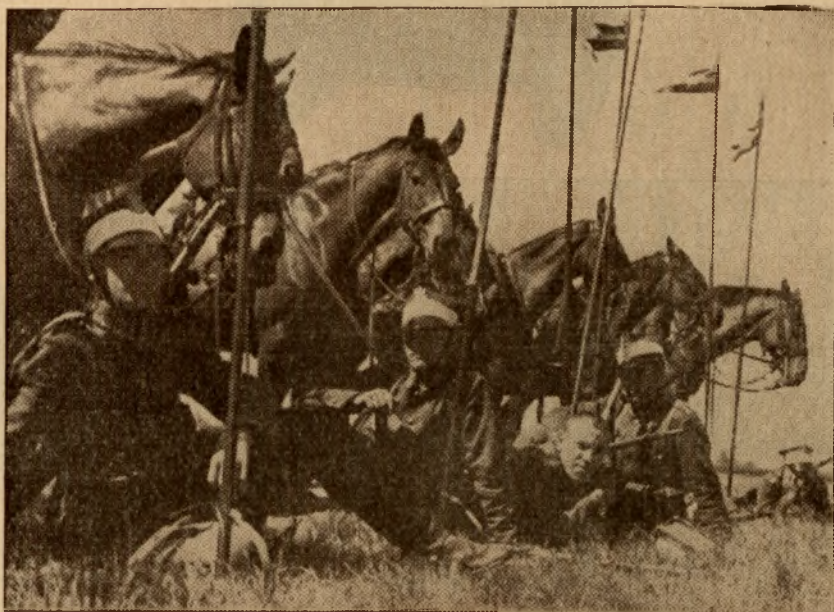
Niema niedzieli, żeby w Drohobyczu czy Łodzi, Nowogródku czy Bydgoszczy nie ofiarowano armii to karabinu maszynowego, to masek i hełmów, to samolotu myśliwskiego.

Na F.O.N. przesyła się ofiary zamiast podarków na imieniny, zamiast życzeń świątecznych, zamiast organizowania uroczystości i zjazdów.

Na F.O.N. nadsyłają wytworzone panie brylantowe kolie, a biedne służące skromne pierścionki i złote krzyżyki. W przesyłkach nadchodzących tysiącami do Ministerstwa Spraw Wojskowych znaleźć można: zegarki srebrne i złote, kolczyki, medale pamiątkowe, papierońnice i złote oprawy do okularów, trzonki od nożów i srebrne tace. Wcielają się w czyn słowa Kochanowskiego — Skujmy talerze na talary, skujmy a żołnierzy orężę gotujmy.

Łódź ufundowała eskadrę samolotów, gazeciarze warszawscy kilkanaście karabinów maszynowych, a Zaolzie zbiera składki na ciężki czołg, który będzie nazywał się „Nasza odpowiedź”.

Do najmniejszych nawet osiedli polskich dotarł już prostokątny arkusz papieru opatrzony słowami Naczelnego Wodza i pieczęcią Mi-

Konnica polska pamięta o tradycjach Somosierry i Rokitny.

*My w Polsce
pokoju*

Na wszelkie zakusy odpowie Polska huraganowym ogniem swej artylerii.

nisterstwa Spraw Wojskowych — dyplom za ofiarność na Fundusz Obrony Narodowej.

Kto nam w drodze stanie...

Potężną armią strzegącą Polski granic, a wewnątrz nich nieprzerwaną mozolną pracą nad budową potęgi Rzeczypospolitej — odpowiadamy — każdemu, kto ma wobec Polski złe zamiary.

Jest piosenka ludowa, którą śpiewali powstańcy śląscy, kiedy wyrąbывali sobie chodnik do Ojczyzny. Kończy się ona strofką:

My są chłopcy, co się
nie boimy
A jest nas niemało
Kto nam w drodze stanie
Ten dostanie łanie,
Aż będzie trzeszczało.

Tego jesteśmy pewni. A ci co chcą stanąć nam w drodze, niech się zsumitują, a potem niech poszytają polską prasę i posłuchają rozmów na ulicy polskiego miasta. A w końcu niech zjawią się w jakiejś placówce przyjmującej ofiary na F.O.N.

Uwierzą wtedy, że „dostaną łanie, aż będzie trzeszczało“.

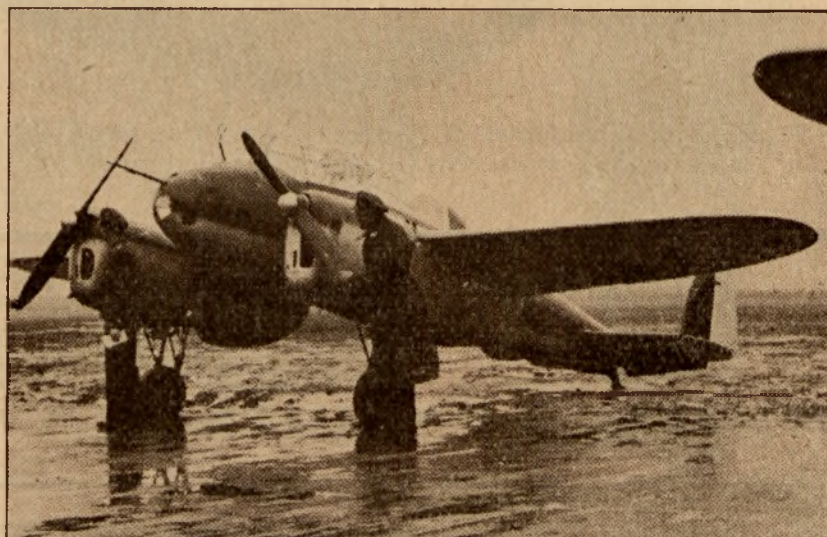
Najpiękniejsza karta życia Narodu

Bezwątpienia, zbiórka na Fundusz Obrony Narodowej będzie

jedną z najpiękniejszych kart życia Narodu Polskiego na przestrzeni lat ostatnich. W pracy i ofiarności na cele dobrojenia armii polskiej zjednoczyli się wszyscy Polacy — w kraju i zagranicą. Jasnym jest dla wszystkich, że chodzi tu o sprawę wielką i świętą — o obronę granic i niepodległości drogiej całemu Narodowi Ojczyzny.

Polacy zagranicą na obronę Polski

Na wieść o ostatnich wydarzeniach międzynarodowych pośpie-

Polskie lotnictwo według opinii cudzoziemców jest jednym z najlepszych na świecie.

znamy pojęcia
wszelką cenę

JÓZEF BECK

Dyplom Funduszu Obrony Narodowej.

szyla tłumnie z ofiarami Polonia
Zagraniczna. Naczelne organizacje

terenowe, Światowy Związek Po-
laków z Zagranicy, dziesiątki or-
ganizacji społecznych, zawodowych
i kulturalno oświatowych w Sta-
nach Zjednoczonych, Francji, Ka-
nadzie, Argentynie, Belgii, Danii
i w wielu innych ośrodkach wez-
wało wszystkich Polaków w świe-
cie do ofiar, na Fundusz Obrony
Narodowej.

Do najwyższych władz Rze-
czypospolitej, do konsulatów R.P.,
do Światowego Związku Polaków
z Zagranicy płyną tysiące listów
i depesz, deklarujących dolary,
franki, pesy i funty szterlingi na
obronę Polski.

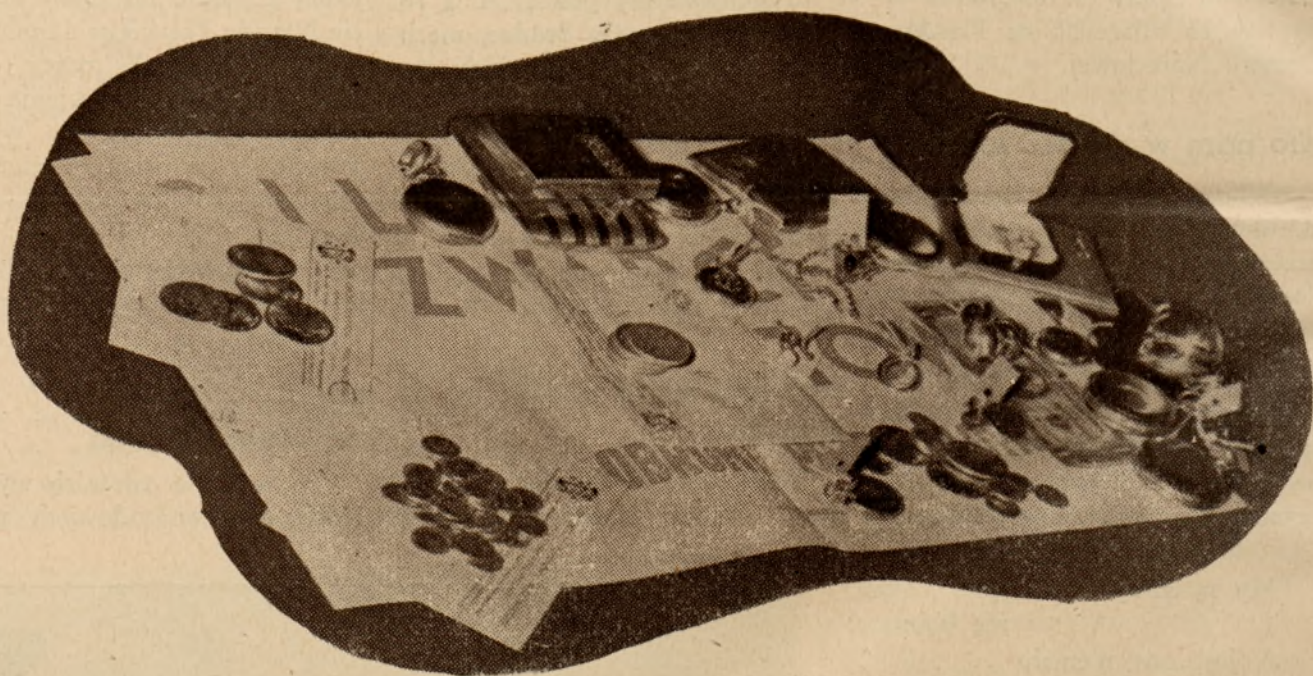
A oprócz darów pieniężnych,
świadczących o jednolitej postawie
Polaków w świecie, jakież wy-
mowne są same listy. Złożymy
wszystkie ofiary, jakich wymagać

będzie dobro Rzeczypospolitej —
oto treść tych listów. Krwią wła-
sna bronić będziemy Rzeczypospo-
litej, gdy ktokolwiek wystąpi
przeciw Niej.

Tak jak w latach wojny świa-
towej Polacy o emigranci walczyli
o Polskę, tak walczyć będą o Jej
prawa, jeśli zajdzie tego potrzeba.

Polska silna, zwarta i gotowa
— Polska 36-milionowe mocar-
stwo, ufna w siłę swych bagnetów
i gorące serca i patriotyzm Synów
i Córek w świecie, może za pow-
stańcami śląskimi z r. 1919 powtó-
rzyć:

Kto nam w drodze stanie,
Ten dostanie lanie,
Aż będzie trzeszczało.

*W przesyłkach nadchodzących do Ministerstwa Spraw Wojskowych znaleźć można: zegarki złote i srebrne, medale, papie-
rośnice i srebrne tace... — dary społeczeństwa na Fundusz Obrony Narodowej.*

GDĄŃSK — PORT RZECZYPOSPOLITEJ

OTO TYTUŁ

JEDNEGO Z NAJBLIŻSZYCH NUMERÓW „POLSKI”

REDAKTOR: MIECZYŚLAW WIONCZEK

REDAKTOR NACZELNY: WŁADYSŁAW OSZELDA

WYDAWCA: ŚWIATOWY ZWIĄZEK POLAKÓW Z ZAGRANICY — SZEF BIURA PRASOWEGO Ś. Z. P. z Z.: INŻ. JERZY GRABOWSKI

Zakłady Graf.-Introl. J. DZIEWULSKI, Warszawa, Mariensztadt 8